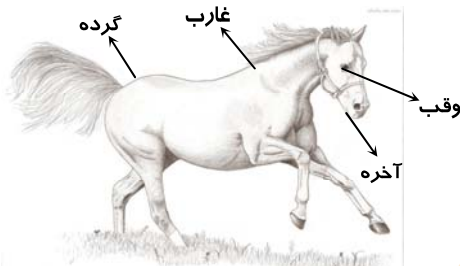

فارسی [تمامی رشته‌ها]

۱- نام‌گذاری کدام یک از قسمت‌های بدن اسب در این شکل نادرست است؟

(۱) وقب

(۲) آخره

(۳) غارب

(۴) گرده

۲- معنی واژگان کدام گزینه تماماً درست است؟

(۱) زهی: کمان - (برازندگی: لیاقت) - (بله: آزاد)

(۳) نمط: روش - (حقارت: پستی) - (محال: ناممکن)

(۲) فضل: کرم - (ورطه: هلاکت) - (پیرایه: اطراف)

(۴) تیمار: بیگانه - (نادره: بی نظیر) - (هنگامه: غوغا)

۳- مترادف واژه‌های «کلاه‌خود - افسر - فضله چهارپایان - معامله‌کننده» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

ز پیرایه صبح، پیرایه تر

الف) مرا بود دهبیم سرخی به سر

گر ز بیم غرق ریزد مال، سوداگر در آب

ب) ترک جود اضطراری کن کز اهل جود نیست

درفشش به ره‌ام گودرز داد

ج) یکی ترگ زرین به سر بر نهاد

که از سرگین همی روید چنین خوش‌بوی ریحان‌ها

د) و گر دشواری بینی مشو نومید از آسانی

(۴) ج - ب - الف - د

(۳) الف - ب - ج - د

(۱) الف - ج - د - ب

۴- معنی واژگان در همه گزینه‌ها درست هستند، به جز:

(۱) بهرام (سیاره مریخ) - جولقی (درویش) - دژ (حصار)

(۲) عامل (مقام) - کل (کچل) - دد (درنده)

(۴) ابدال (مردان کامل) - باره (اسب) - قهر (خشم)

(۳) فوج (گروه) - سنان (سرنیزه) - سمند (اسب)

۵- معنی درست واژه‌های «جنود - مشیت - معیار - عنان - فوج - هزیر» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) لشکر - خواست خدا - مقیاس - افسار - گروه - شجاع

(۲) لشکریان - اراده - اندازه - دهانه - دسته - چابک

(۴) سربازان - اراده خدا - الگو - سرکشی - گروه - هوشیار

(۳) سرباز - قضا و قدر - اندازه - افسار - سپاه - هوشیار

۶- چند واژه نادرست معنی شده است؟

(جلاجل: زنگ‌ها) - (ردا: بالاپوش) - (ملازم: واجب) - (همت: خواست) - (تاکستان: باغ انجیر) - (تمایز: فرق گذاشتن) - (خلنگ: علف جارو) -

(ذی‌حیات: جاودان) - (مبتنی: بناشده) - (عنایت: حفظ کردن) - (بسپج: جنگیدن)

(۴) پنج

(۳) دو

(۲) سه

(۱) چهار

۷- در کدام گزینه غلط‌املائی بیشتری دیده می‌شود؟

(۱) عنان و سنان - فاروق و آسوده - حماسه ملی

(۲) اشباح و همانندان - صاحب دلق - عربده و سفاهت

(۳) فصوص و مزیح - چوب آب‌نوس - زجر و مصادره

(۴) عظم رفتن - هنگامه آزمون - خطه نقض

۸- در میان ابیات زیر، چند غلط‌املائی وجود دارد؟

یک شهر همه طیب شد، حافظ کو؟

گیتی همه نطق است، یکی ناطق کو؟

حال دلم بین که چون گشته ز فرقت زبون

از جگرم ز دیده خون کرده روان سبو سبو

قیاسی از اثاث کارشان کرد

به قدر کار، زر در بارشان کرد

(۲) دو

(۱) یک

(۴) چهار

(۳) سه

۹- در کدام بیت غلط املایی وجود دارد؟

- ۱) چون ز خویش و آشنا بیگانه شد باشد غریب
- ۲) بحران هوس جام چو بهری برد از تو
- ۳) چون تو فارغ شدی ز نفس لعیم
- ۴) وادی عشق از گل شادی تهی باشد ولی

۱۰- در کدام گزینه غلط املایی دیده می‌شود؟

- ۱) هزار حلقه درع فلک به یک حمله
- ۲) آتش پرست رویت، جان هزار زردشت
- ۳) آتش سودا نمی‌خواهد به افسون عجل
- ۴) ای دل بی‌خواب، ما زمین ایمنیم

۱۱- نام پدیدآورندگان آثار «سیاست‌نامه- ارزیابی شتاب‌زده- اسرار التوحید- اخلاق محسنی» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) خواجه نظام‌الملک طوسی - جلال آل احمد - ابوسعید ابوالخیر - حسین واعظ کاشفی
- ۲) خواجه نصیرالدین طوسی - جلال آل احمد - محمدبن منور - مجد خوافی
- ۳) خواجه نظام‌الملک طوسی - جلال آل احمد - محمدبن منور - حسین واعظ کاشفی
- ۴) خواجه نصیرالدین طوسی - سهراب سپهری - ابوسعید ابوالخیر - مجد خوافی

۱۲- نام مؤلفین آثار «الهی‌نامه- قابوس‌نامه» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) عطار - عنصرالمعالی
- ۲) عراقی - عنصرالمعالی
- ۳) عطار - سعدالدین وراوینی
- ۴) عراقی - سعدالدین وراوینی

۱۳- کدام بیت فاقد کلمه «همال» است؟

- ۱) بیرون میا ز پرده که ما را شکیب نیست
- ۲) تا پای در رکاب لطافت نهاده‌ای
- ۳) پیش رخت که بر ورق لاله خط کشید
- ۴) میلی نمی‌کند سوی خسرو چو آب خضر

۱۴- اجزای جمله در کدام بیت مرتب است؟

- ۱) زهی گویا ز تو، کام و زبانم
- ۲) چو در وقت بهار آیی پدیدار
- ۳) به نام کردگار هفت افلاک
- ۴) هر آن وصفی که گویم، بیش از آنی

۱۵- در همهٔ گزینه‌ها متمم همراه با دو حرف اضافه به کار رفته است، به جز

- ۱) نشستند بر پیل رامشگران
- ۲) همی مشک بر آتش افشانند
- ۳) گرفتش به بر تنگ و بنواختش
- ۴) خروشان بغلتید بر خاک بر

۱۶- در کدام گزینه هر دو نوع «واو ربط» و «واو عطف» دیده می‌شود؟

- ۱) آهسته میوه‌ای بکن از شاخی و برو
- ۲) هفته‌ها، خون خوردم از زخم گلو
- ۳) سود و سرمایه به یک بار تبه کردی
- ۴) تو بدین بی‌پری و خُردی اگر روزی

۱۷- «حذف فعل» در همهٔ گزینه‌ها همانند حذف آن در عبارت زیر می‌باشد، به جز

«نیکوخوا، بهتر هزار بار از نیکورو.»

- ۱) الهی، هر که تو را شناسد کار او باریک و هر که تو را نشناسد راه او تاریک.
- ۲) یک چند به یاد تو نازیدم، اینم بس که صحبت تو را ارزیدم.
- ۳) به حق تو بر خودت که ما را در سایهٔ غرور نشانی و به عز وصال خود رسانی.
- ۴) هرکسی را آتش در دل است و این بیچاره را آتش در جان، هرکس را سروسامانی است و این بیچاره را هیچ نیست.

۱۸- در همهٔ ابیات، ضمیر مشخص شده نقش «متممی» دارد به جز:

- ۱) بدو گفت خندان: که نام تو چیست؟
- ۲) میرا مادرم نام، مرگ تو کرد
- ۳) تو را بهتر آید که فرمان کنی
- ۴) چو ره‌ام گشت از کشانی ستوه

۱۹- کاربرد «را» در مصراع دوم کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) از خرابی چون نگه دارم دل دیوانه را؟
- ۲) حرف اهل درد را «صائب» به بی‌دردان مگوی
- ۳) گر شوی مرغ، همان بال، تو را دام ره است
- ۴) نخل ما را ثمری نیست به جز گرد ملال

۲۰- در کدام بیت «جملهٔ مرکب» وجود دارد؟

- ۱) ما ز بیداد تو سرگردان شدیم
- ۲) جامهٔ عقل ز بس در گرو حرص بماند
- ۳) درس‌ها خواندند اما درس عار
- ۴) آشکار است ستمکاری دهر

۲۱- در دو بیت زیر به ترتیب چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

بفروشید به آن زلف پریشان ما را	ناصرحان گر نتوانید که آزاد کنید
چه غم از دشمنی مردم نادان ما را؟	خصمی زشت به آینه چه نقصان دارد؟
۴) چهار- دو	۲) سه- یک
۳) چهار- یک	۱) پنج- دو

۲۲- نقش دستوری کلمات مشخص شده در بیت زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

ای پستهٔ تو خنده زده بر حدیث قند	ای پستهٔ تو خنده زده بر حدیث قند
۲) منادا- مضاف‌الیه- مسند- قید	۱) نهاد- مضاف‌الیه- مسند- قید
۴) نهاد- مضاف‌الیه- نهاد- مفعول	۳) منادا- مفعول- نهاد- مفعول

۲۳- واژه‌های مسجع در عبارت زیر کدامند؟

- «هن شبان و روزان، آشکارا و نهان، شما را به رزم این مردم تیره‌روان خواندم اما هیچ‌یک از شما خود را برای جهاد آماده نساخت و از خوارمائی، هرکس کار را به گردن دیگری انداخت.»
۱) شبان و روزان	۲) روزان و نهان
۳) نهان و تیره‌روان	۴) نساخت و انداخت

۲۴- یکی از آرایه‌های روبه‌روی کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) نشنید کس در آتش عشقت فغان ما
- ۲) ای روزگار عافیت شکر نکرده لاجرم
- ۳) سیلاب نیستی را سر در وجود من ده
- ۴) چندم به سر دوانی پرگاروار گردت

۲۵- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

اشک مهتابی من دامن دریا بگرفت	۱) تشبیه- استعاره- اغراق
۲) حس آمیزی- کنایه- تضاد	۳) حس آمیزی- جناس- مجاز
۴) اغراق- جناس- تناسب	

۲۶- در همهٔ ابیات واژهٔ مشخص شده مجاز است، به جز:

- ۱) ما را سری است با تو که گر خلق روزگار
- ۲) برو هرچه می بایدت پیش گیر
- ۳) طاقت سسر بریدنم باشد
- ۴) زبان خامه ندارد سسر بیان فراق

تن بی‌سرت را که خواهد گریست؟
زمانه مرا پتک ترگ تو کرد
رخ نامور، سوی تووران کنی
پیچید زو روی و شد سوی کوه

سیل یک مهمان ناخوانده است این ویرانه را
پیش خواب آلودگان کوه کن این افسانه را
تا سبک‌سار نسازی ز علایق دل را
طعمهٔ خاک شود هر که فشاند ما را

همچو کاه اندر هوا رقصان شدیم
بود پوسید و به هم ریخته شد تازی چند
اسب‌ها راندند اما بی‌فسار
زخم بس هست ولی مرهم نیست

بفروشید به آن زلف پریشان ما را
چه غم از دشمنی مردم نادان ما را؟
۴) چهار- دو

مشتاقم از برای خدا یک شکر بخند
۲) منادا- مضاف‌الیه- مسند- قید
۴) نهاد- مضاف‌الیه- نهاد- مفعول

مانند شمع سوخت صدا در زبان ما (تشخیص- تشبیه)
دستی که در آغوش بود اکنون به دندان می‌برم (کنایه- تشخیص)
کز خاکدان هستی بر دل غبار دارم (تلمیح- کنایه)
سرگشته‌ام ولیکن پای استوار دارم (مراعات نظیر- تشبیه)

آه شبرنگ من از گنبد دوار گذشت
۲) حس آمیزی- کنایه- تضاد
۴) اغراق- جناس- تناسب

دشمن شوند و سسر برود هم بر آن سریم
سسر ما نداری سسر خویش گیر
وز حبیبیم سسر بریدن نیست
و گر نه شرح دهم با تو داستان فراق

۲۷- در همهٔ ابیات جناس همسان دیده می‌شود، به‌جز:

- ۱) نقش خوبت در میان جان ما
- ۲) سیری ز شغل عشق ندارند عاشقان
- ۳) سوخت چشم شور مردم بذر آید مرا
- ۴) شور فرهاد و عشوهٔ شیرین

۲۸- آرایه‌های «حس آمیزی، مجاز، تشبیه و کنایه» به‌ترتیب، در کدام ابیات دیده می‌شود؟

- الف) بر لب چو آستین زدهام بخیهٔ سکوت
- ب) در راه شوق خواهم چون تیر بر آرام
- ج) نرم نتوانست کردن آن دل چون سنگ را
- د) به بزم نکته‌سنجان سرخ‌روی از سخن دارم

۱) ج- الف- ب- د ۲) د- الف- ب- ج

۲۹- در کدام بیت هر دو آرایه ذکر شده درست است؟

- ۱) دیوانه‌وار دست کشیدیم از آنچه هست
- ۲) خوشم با عشق و آگه نیستم از تلخی دوران
- ۳) نگر در آینه و شعر جاودانی بین
- ۴) به آسمان خیالم نگر که چون خورشید

۳۰- همهٔ ابیات با بیت زیر قرابت معنایی دارند، به‌جز:

هر آن وصفی که گویم، بیش از آنی

- ۱) ذات او را نبینم در ره ادراک
- ۲) در گنه وصف تو نرسد عقل دوربین
- ۳) در وصف حسن دوست چو خواهی دهن گشود
- ۴) عقل در گنه وصف او نادان

۳۱- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) ز غم مباش غمین و مشو ز شادی شاد
- ۲) نماند شادی و غم جاودانی
- ۳) گوش کن پند ای پسر از بهر دنیا غم مخور
- ۴) بس که روز و شبم از دل سپه غم گذرد

۳۲- همهٔ گزینه‌ها با بیت زیر تناسب دارند، به‌جز:

ای مفتخر به طالع مسعود خویشتم

- ۱) در پیش چشم پرده‌شناسان روزگار
- ۲) چون سکندر جگر تشنه ز ظلمات آرد
- ۳) آفتاب از اوج عزت می‌نهد رو در زوال
- ۴) به ظلمتی که ز دوران رسد گرفته مباش

۳۳- همهٔ ابیات با آیهٔ «کل نفس ذائقة الموت» ارتباط دارد، به‌جز:

- ۱) گرچه از عمر دل سیری نیست
- ۲) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام
- ۳) عاقبت‌الامر چو مرگ است راه
- ۴) به روزگار چنان رانده گشتم از هر سوی

آتش و شور افکنند وانگه چه شور
چون آب شور تشنگی افزاست شور عشق
در زمین شور، جولان دانه نتوانست کرد
زنده کردی به شور و شهنازت

- انگشت اگر زنی به لبم وانمی‌شود
تا کی برند مردم هم‌چون کمان به دوشم؟
گرچه خط سرنوشتم محو از آب دیده شد
پرد رنگم اگر دزدی برد مضمون رنگینم
- ۳) ج- د- الف- ب ۴) د- ج- الف- ب

دنیا به دست مردم فرزانه داده‌ایم (تشبیه- جناس ناهمسان)
مبادا هیچ‌گه بیداری از این خواب شیرینم (تشخیص- حس آمیزی)
چه حاجت است به ذوق ترانه‌های منت؟ (استعاره- تلمیح)
هزار اختر تابان در آستین دارم (حسن تعلیل- اغراق)

یقین دانم که بی‌شک، جان جانی

- عقل را جان و دل در آن ره چاک
بر قدر بام تو نرود وهم دور پای
اول زبان عشق بیار و لب ادب
ذوق با طوق شوق او شادان

که شادی و غم گیتی نمی‌کنند دوام
به نیک و بد برآید زندگانی
بر سر اولاد آدم هر چه آید بگذرد
کاروان طرب و شادی از آن کم گذرد

تأثیر اختران شما نیز بگذرد

اقبال، پردهٔ رخ ادبار بیش نیست
هر که نازنده به بخت خود و اقبال خود است
ساده‌لوح است آن که با اقبال دشمن، دشمن است
که خندهٔ شب ادبار، صبح اقبال است

مرگ می‌آید و تدبیری نیست
بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد
عمر تو چه بیش و چه کم ای غلام
که مرگ نیز نخواند به سوی خویشتم

۳۴- کدام ابیات با بیت زیر تناسب دارند؟

کوته‌نظری باشد، رفتن به گلستان‌ها

تا خار غم عشقت آویخته در دامن

که نه بهتر از بهار است و نه خوش‌تر از جوانی
چه حاجت است به گل بزم ویس و رامین را؟
عیش ما هر جا که یار آنجا بود، آنجا بود
در خانه هر که را چو تو سروی بود سهی
(۳) الف - د
(۴) الف - ج

(الف) به غنیمت جوانی ز بهار عمر برخوردار
(ب) چو روی دوست بود گو بهار و لاله مروی
(ج) دیگران را عیش و شادی گرچه در صحرا بود
(د) آزاد باشد از سر صحرا و پای گل
(۲) ب - د

۳۵- همه گزیندها با عبارت زیر تناسب دارند، به جز:

«برادران یوسف، آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند، تدبیر برادران برخلاف تقدیر رحمان آمد.»
(۱) بیشتر گردید سودای من از تدبیر عقل
(۲) هر کجا تدبیر می‌چیند بساط مصلحت
(۳) کشتی تدبیر ما طوفانی حکم قضاست
(۴) سد راه جلوۀ مستانه نتواند شدن

۳۶- تصویری که شاعر در بیت زیر خلق کرده است، در کدام گزینه دیده می‌شود؟

ز روی لطف بگوش که جا نگه دارد

صبا بر آن سر زلف از دل مرا بینی

قرار دل ز سر زلف بی‌قرار بیار
که زلف مشک‌فشان بر کف صبا داده‌ست
گویی آن زلف، رگی بود به جان پیوسته
شیشه صد دل است دربارش

(۱) ایبا نسیم سحر بوی زلف یار بیار
(۲) خبر نداشت مگر از جراحت دل ما
(۳) زلف از دست بدادیم و ز دل خون بچکید
(۴) لرزش زلف یار بی‌جا نیست

۳۷- عبارت زیر با کدام بیت ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

«مردم بدانند که به شدتی که از روزگار پیش آید، نباید نالید و از فضل و رحمت کردگار، ناامید نباید شد.»

بگذر ز گناهکاری مــــن
در عشوه وصال ما و خیال و خوابی
که قطع می‌شود این ره به پای لغزیدن
کز ابر سیه بارد آب سپید

(۱) بنگر به امیدواری مــــن
(۲) در انتظار رویت ما و امیدواری
(۳) مشو ز لغزش پا ناامید در ره عشق
(۴) به هنگام سختی مشو ناامید

۳۸- مفهوم کدام ابیات یکسان است؟

تا باز آیند این طرف از غیب هشیاران ما

(الف) بریند لب همچون صدف مستی میا در پیش صف

قدر او زیر فلک بر آسمان باشد سوار

(ب) همچو گوهر کز شرف دارد بلندی بر صدف

صدف از ساده‌لوحی قیمت گوهر نمی‌داند

(ج) چه شد قدر مرا گر چرخ دون‌پرور نمی‌داند؟

ابله از کف گوهر نایاب ارزان می‌دهد

(د) گر فلک شناخت قدر من «رهی» عیبش مکن

(۴) ب - ج

(۳) الف - ج

(۲) ج - د

(۱) ب - د

۳۹- همه ابیات با عبارت زیر تناسب دارند، به جز:

«تو گویی اشیا گنجینه‌هایی از رازهای شگفت خلقت هستند، اما تو تابه‌حال در نمی‌یافته‌ای.»

هر ورقش دفتری است معرفت کردگار
جهانی در دل یک ارزن آمد
آفتابیش در میان بینی
که را گویم چو یک محرم ندارم

(۱) برگ درختان سبز در نظر هوشیار
(۲) درون حبّه‌ای صد خرمن آمد
(۳) دل هر ذره را کسه بشکافی
(۴) جهانی راز دارم مانده در دل

۴۰- کدام بیت به مفهوم عبارت زیر نزدیک‌تر است؟

«خاک، مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است. تا با خاک انس نگیری، راهی به مراتب قُرب نداری.»

صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست
غبار خاطری از رهگذار ما نرسد
ذره ذره خاک را از خالق جبار مست
به هیچ جا نرسد هر که خاک راه نگردد

(۱) طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی
(۲) چنان بزی که اگر خاک ره شوی کس را
(۳) رو تو جباری رها کن، خاک شو تا بنگری
(۴) فتادگی ست پر و بال رهروان طریقت

۴۱- معنی بخش مشخص شده در کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) چنان ننگش آمد ز کار هجیر
 (۲) فرود آمد از دژ به کردار شیر
 (۳) بدانست کاویخت گردآفرید
 (۴) سزدگر بداری، سرش در کنار
- که شد لاله رنگش به کردار قیر (رخ سرخ او از خشم تیره شد).
 کمر بر میان، بادپایی به زیر (بر کمرش کمربندی داشت و سوار بر آسی بود).
 مر آن را جز از چاره درمان ندید (پی برد که گردآفرید به جنگ آمده است).
 زمانی بر آسبایی از کارزار (خوب است که سراسب خویش را در آغوش بگیری).

۴۲- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) همه از دست غیر ناله کنند
 (۲) ای منوچهری همی ترسم که از بی‌دانشی
 (۳) از دست دیگران چه شکایت کند کسی
 (۴) تو را که گفت که حلوا دهم به دست رقیب
- سعدی از دست خویشتن فریاد
 خویشتن را هم به دست خویشتن دوزی کفن
 سیلی به دست خویش زند بر قفای خویش
 به دست خویشتنم زهر ده که حلوایی است

۴۳- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات در تقابل است؟

- (۱) جنگ دجال از درون و رنگ ابدال از برون
 (۲) غم عشق اگر بکوشم که ز دوستان پیوشم
 (۳) هر اندیشه که می‌پوشی درون خلوت سینه
 (۴) اگر تو مست وصالی رخ تو ترش چراست؟
- دام دزدان در ضمیر و رمز شاهان در خطاب
 سخنان سوزناکم بدهد بر آن گواهی
 نشان و رنگ اندیشه ز دل پیداست بر سیما
 برون شیشه ز حال درون شیشه گواست

۴۴- مفهوم کدام بیت به بیت زیر نزدیک‌تر است؟

- چه وجود نقش دیوار و چه آدمی که با او
 (۱) آهنگ دراز شب رنجوری مشتاق
 (۲) تا مرا با نقش رویش آشنایی اوفتاد
 (۳) هر آدمی که بینی از سر عشق خالی
 (۴) سعدی از عقبی و دنیا روی در دیوار کرد
- سخنی ز عشق گویند و در او اثر نباشد
 با آن نتوان گفت که بیدار نباشد
 هر چه می‌بینم به چشمم نقش دیوار آمده‌ست
 در پایه جماد است، او جانور نباشد
 تا تو در دیوار فکرش نقش خود بنگاشتی

۴۵- مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت زیر متناسب است؟

- بسوز ای دل که تا خامی، نیاید بوی دل از تو
 (۱) ای رود چنگ‌زن که چو عودم بسوختی
 (۲) زخم شمشیر حوادث موج آب زندگی است
 (۳) بهار حسن خوبان آب و رنگ از عشق می‌گیرد
 (۴) ما تازه‌روی چون صدف از دانه خودیم
- کجا دیدی که بی‌آتش، کسی را بوی عود آمد؟
 چون سوختی دلم نفسی با دلم بساز
 تازه‌رویی از دل صد چاک باشد سرو را
 که دارد تازه شور بلبلان زخم گلستان را
 خرسند از محیط به پیمانۀ خودیم

مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ تشریحی

فارسی [تمامی رشته‌ها]

- ۱- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس نهم)
آخره به معنای «چنبره گردن» است در حالی که در شکل، فک زیرین مشخص شده است.
- ۲- پاسخ: گزینه ۳
▲ مشخصات سؤال: ساده * فارسی ۱ (ستایش، درس اول، درس دوم)
معنی درست واژگان در سایر گزینه‌ها:
۱: زهی: آفرین
۲: پیرایه: زیور، زینت
۴: تیمار: توجه، غم، مراقبت
- ۳- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس دوازدهم، درس سیزدهم، درس چهاردهم)
کلاه‌خود: ترگ (ج)
افسر: دیهیم (الف)
فضله چهارپایان: سرگین (د)
معامله‌کننده: سوداگر (ب)
- ۴- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس دوازدهم، درس سیزدهم، درس چهاردهم)
عامل به معنی حاکم و والی است.
- ۵- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: ساده * فارسی ۱ (درس یازدهم، درس دوازدهم، درس سیزدهم، درس دهم)
جنود: جمع جند، لشکریان، سپاهیان
مشیت: اراده، خواست خدای تعالی
معیار: مقیاس و اندازه
عنان: افسار و دهانه
فوج: گروه و دسته
هزیر: هوشیار، چابک
- ۶- پاسخ: گزینه ۱
▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس هجدهم، درس شانزدهم، درس هفدهم)
واژه‌هایی که نادرست معنی شده‌اند:
۱) ملازم: همراه
۲) تاکستان: باغ انگور
۳) ذی‌حیات: جاندار
۴) بسیج: آمادگی، فراهم کردن
- ۷- پاسخ: گزینه ۴
▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس دوازدهم، درس سیزدهم، درس چهاردهم)
املائی درست واژگان: فارغ و آسوده، اشباه و همانندان، فسوس و مزیح، عزم رفتن، خطه نغز
- ۸- پاسخ: گزینه ۲
▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس چهاردهم)
«حاذق و اساس» املائی درست کلمات هستند.
- ۹- پاسخ: گزینه ۳
▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس ششم، درس هفتم، درس نهم)
املائی درست واژه «لئیم» است.
- ۱۰- پاسخ: گزینه ۳
▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس یازدهم، درس دوازدهم)
املائی درست واژه «اجل» است.
- ۱۱- پاسخ: گزینه ۳
▲ مشخصات سؤال: ساده * فارسی ۱ (درس هشتم، درس نهم، درس چهاردهم، درس دهم)
- ۱۲- پاسخ: گزینه ۱
▲ مشخصات سؤال: ساده * فارسی ۱ (ستایش، درس دوم)

- ۱۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس دوازدهم)
واژگان «حجیب، رکیب، حسیب» به ترتیب در ابیات ۱، ۲ و ۳ ممال هستند.
اما واژه «نشیب» در بیت ۴ ممال نیست. (چون «نشاب» معنی نمی‌دهد!)
- ۱۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (ستایش، درس اول)
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱: تویی هم آشکارا، هم نهانم: تو هم آشکارا و هم نهانم هستی. / هم آشکارا و هم نهانم تویی.
۲: چو در وقت بهار آبی پدیدار: چو در وقت بهار پدیدار آبی.
۳: که پیدا کرد آدم از کفی خاک: که آدم از کفی خاک پیدا کرد.
- ۱۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس دوازدهم)
گزینه ۱: به سر بر / گزینه ۲: به بهرام بر / گزینه ۴: بر خاک بر
«بر» در گزینه ۳ به معنی «بغل و آغوش» است و حرف اضافه نیست.
- ۱۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس نهم)
در گزینه ۱ «واو» مصراع اول ربط است و در مصراع دوم، بین «باغ و مرغزار» واو عطف است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲: «واو» اول در این گزینه ربط است و «واو» دوم در «جست‌وجو» میانوند.
گزینه ۳: هر دو «واو» به کاررفته در این بیت، عطف است.
گزینه ۴: هر دو «واو» به کاررفته در این بیت، عطف است: با این بی‌بری و خردی، اگر روزی به پرواز درآیی، از مهر و ماه انور نیز فراتر می‌روی.
- ۱۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس هفتم)
حذف فعل در عبارت صورت سؤال و همه گزینه‌ها به جز گزینه ۴ به قرینه معنایی است، در گزینه ۴ حذف به قرینه لفظی است:
هرکسی را آتش در دل است و این بیچاره را آتش در جان [است].
گزینه ۱: الهی (شبه جمله) / کار او باریک [است] و هر که تو را شناسد راه او تاریک [است].
گزینه ۲: یک چند به یاد تو نازیدم، اینم بس [است] که صحبت تو را ارزیدم.
گزینه ۳: به حق [سوگند می‌دهم] که ما را در سایه غرور نشانانی.
- ۱۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس دوازدهم، درس سیزدهم)
گزینه ۱: بدو ← به او (متمم)
گزینه ۲: مرا نام ← نام من / مادرم ← مادر من (مضاف‌الیه) / مرگ تو (مضاف‌الیه) / مرا (مفعول) / ترگ تو (مضاف‌الیه)
گزینه ۳: تو را بهتر آید ← برای تو بهتر آید (متمم)
گزینه ۴: زو ← از او (متمم)
- ۱۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس چهاردهم)
در صورت سؤال کاربرد «را» در مصراع دوم خواسته شده است. در گزینه ۱ «را» حرف اضافه است برای این ویرانه. در سایر گزینه‌ها «را» نشانه مفعول است.
- ۲۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * فارسی ۱ (درس دهم)
جمله «جامه عقل ز بس [که] در گرو حرص بماند ...» در گزینه ۲ دارای جمله پیرو می‌باشد و بخشی از جمله مرکب است.
- ۲۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس هفدهم)
وصفی: ۱- آن زلف ۲- زلف پریشان ۳- چه نقصان ۴- چه غم ۵- مردم نادان
اضافی: ۱- خصمی زشت ۲- دشمنی مردم
توجه: «زشت» در ترکیب «خصمی زشت» صفتی است که جانشین موصوف شده است، بنابراین «اسم» است و ترکیب اضافی می‌سازد:
مرد نویسنده ← ترکیب وصفی
عینک نویسنده ← ترکیب اضافی
- ۲۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس هجدهم، درس نهم)
در بیت سؤال «پسته» منادا نیست و نقش منادا محذوف است: ای [کسی] که پسته تو (نهاد) بر حدیث قند (مضاف‌الیه) خنده زده است، [من] مشتاق (مسند) هستم از برای خدا یک شکر (قید) بخند.
- ۲۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس هفتم)
واژه‌های مسجّع در انتهای دو جمله می‌آیند و در داخل یک جمله سجع نداریم. بنابراین تنها پاسخ درست، افعال «نساخت و انداخت» در گزینه ۴ می‌باشد.

- ۲۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (جامع)
گزینه ۳: کنایه: بر دل غبار داشتن (اندوهگین بودن) / تلمیح ندارد.
در سایر گزینه‌ها: گزینه ۱: تشبیه: آتش عشق / تشخیص: زبان داشتن شمع / گزینه ۲: کنایه: دست به دندان بردن (پشیمان شدن) / چون روی سخنش با روزگار است، تشخیص دارد. / گزینه ۴: مراعات نظیر: سر و پا / تشبیه: پرگاروار (مثل پرگار)
- ۲۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (جامع)
گنبد دوار: استعاره از آسمان / دامن دریا: تشخیص و استعاره / اشک مهتابی: تشبیه / آه از آسمان گذشتن و اشک دامن دریا گرفتن: اغراق / آه شبرنگ: حس آمیزی
- ۲۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس اول)
در بیت ۱، «سر» در معنای حقیقی خود به کاررفته است.
در سایر ابیات «سر» مجاز از «تصمیم، قصد و اندیشه» است.
- ۲۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس چهاردهم)
هر دو شور در این بیت، «آشوب و غوغا» معنی می‌دهد، بنابراین جناسی وجود ندارد، اما در ابیات دیگر:
- ۲ ← شور: «نمکین» و «شتیاق»
۳ ← شور: «آسیب‌رسان و نحس» و «نمکین»
۴ ← شور: «شتیاق و عشق» و «یکی از دستگاه‌های موسیقی»
- ۲۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (ستایش، درس اول)
حس آمیزی: مضمون رنگین (د)
مجاز: آب مجاز از اشک (ج)
تشبیه: چو آستین بر لب بخیه زدن و بخیه سکوت (سکوت مانند بخیه‌ای است). (الف)
کنایه: پر برآوردن کنایه از با شوق و شور بودن و بر دوش مردم رفتن کنایه از سربار و مزاحم بودن (ب)
- ۲۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (جامع)
گزینه ۱: «دیوانه‌وار»: مانند دیوانه، تشبیه دارد. / «دست و هست» جناس ناهمسان دارند.
گزینه ۲: تشخیص ندارد. / خواب شیرین: حس آمیزی
گزینه ۳: شعر جاودانی: استعاره (شاعر، صورت معشوق را به شعر جاودانی تشبیه کرده است). / تلمیح ندارد.
گزینه ۴: حسن تعلیل ندارد. / هزار اختر تابان در آستین داشتن اغراق است.
- ۳۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (ستایش)
«وصف‌ناپذیر بودن خداوند» مضمون مشترک بیت صورت سؤال و ابیات ۱، ۲ و ۴ است. در بیت ۳ مفهوم «رعایت ادب در توصیف دوست» دیده می‌شود.
- ۳۱- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس دوم)
در گزینه ۴ شاعر به دوام غم و اندوه در دل خویش اشاره می‌کند.
در سایر گزینه‌ها از زودگذری غم و شادی سخن به میان آمده است.
- ۳۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس پنجم)
مفهوم گزینه ۴ این است که پس از ادبار و بدبختی، اقبال و خوشبختی روی می‌نماید. اما بیت صورت سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ در این مفهوم مشترک هستند که پس از اقبال، ادبار و بدبختی حتمی و قطعی است.
- ۳۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس پنجم)
این بیت به، تنهایی و رانده شدن اشاره می‌کند تا جایی که حتی مرگ نیز سراغی از شاعر نمی‌گیرد.
سایر ابیات به مفهوم «آمدن مرگ» و «نبودن راه گریز» اشاره دارد.
- ۳۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس هفتم)
مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات «ب» و «د» برتری یار بر زیبایی‌های طبیعت است. مفهوم بیت «الف» غنیمت شمردن جوانی و مفهوم بیت «ج» این است که مایه خوش‌دلی آنجاست که دلدار آنجاست! یعنی هر جا معشوق حضور دارد، عیش و شادی همان جاست.
- ۳۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس هفتم)
مفهوم گزینه ۱ ناتوانی عقل در برابر عشق است، اما مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و سایر گزینه‌ها ناتوانی تدبیر آدمی در برابر تقدیر الهی است.

۳۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس هشتم)

اسیر بودن دل عاشق در زلف معشوق از مضامین پرتکرار ادبیات غنایی است که حافظ در این بیت از آن یاد کرده است و در گزینه ۴ نیز صائب با توجه به همین مضمون می‌گوید: دلیل لرزش زلف یار، (لرزش از روی ترس) دل‌های همچون شیشه‌ای است که در زلف او جای دارند. مفاهیم سایر ابیات:

۱) آرامش دل، بوی زلف یار است.

۲) بی‌تابی عاشق از بوی زلف معشوق

۳) زلف یار به جان عاشق بسته است.

۳۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس هشتم)

مفهوم عبارت صورت سؤال، امید به فضل خدا برای پشت سر گذاشتن سختی‌های زندگی است که در بیت ۴ هم دیده می‌شود. مفهوم بیت ۱ «امید به گذشتن از گناه» و مفهوم ابیات ۲ و ۳ «امیدواری در راه عشق» است.

۳۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس نهم)

ابیات «ج» و «د» به گمنام بودن اشاره می‌کند و شاعر گله می‌کند که روزگار و زمانه و فلک قدر او را ندانسته‌اند.

این مفهوم در عبارت «هم‌چون مروراید در دل صدف کج‌وکوله‌ای سال‌ها بسته ماند» (درس «پیرمرد چشم ما بود») آمده است. بیت «الف» به «خاموشی و سکوت» دعوت می‌کند.

بیت «ب» به «توصیف، تمجید و مدح» می‌پردازد و می‌گوید: «قدر ممدوح بالاتر از آسمان و فلک است، همچنان که ارزش گوهر برتر از صدف است.»

۳۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس دهم)

مفهوم «عظمت و شگفت‌انگیزی همه اجزای آفرینش» غیر از صورت سؤال در ابیات ۱، ۲ و ۳ وجود دارد، ولی در بیت ۴ شاعر از نبود یک یار محرم شکایت می‌کند.

۴۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس دهم)

این بیت بر افتادگی و خاک راه بودن تأکید دارد. در صورت سؤال نیز عبارت «تا با خاک انس‌گیری» به این مفهوم اشاره می‌کند.

۴۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس دوازدهم، درس سیزدهم)

معنی: گردآفرید دانست که گرفتار شده است. باید توجه کنید که در این مصراع، گردآفرید نهاد است.

۴۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس سیزدهم)

با توجه به مصراع «خورد گاو نادان، ز پهلوی خویش» و مفهوم «از ماست که بر ماست»، بیت ۴ جواب است. در این بیت سعدی می‌گوید:

چه کسی گفت که تو حلوا (شیرینی) به دست رقیب بدهی که برای من بیاورد؟ من فقط خواستار بدون واسطه و بدون رقیب تو هستم و اگر تو به دست خویش به من زهر هم بدهی، برای من حلوا و گوارا است.

۴۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس چهاردهم)

مفهوم مشترک گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ این است که ظاهر بیانگر باطن است (از کوزه همان برون تراود که در اوست)، اما برخلاف این مفهوم در گزینه ۱ مولانا به توصیف افرادی پرداخته که ظاهرشان بیانگر باطنشان نیست، بلکه ظاهر و باطنشان برعکس هم است: ظاهرشان به ابدال (اولیاءالله) می‌خورد و درونشان همانند دجال است!

۴۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فارسی ۱ (درس شانزدهم)

مفهوم بیت صورت سؤال: انسانی که بی‌بهره از عشق باشد و عشق در او اثر نکند، تفاوتی با نقش دیوار ندارد. بیت ۳ نیز به همین موضوع اشاره دارد.

مفهوم سایر ابیات:

بیت ۱: بی‌خبر از عشق، لایق شنیدن اوصاف عشق نیست.

بیت ۲: هرچیزی غیر از روی معشوق، برای شاعر بی‌ارزش است.

بیت ۴: شاعر دنیا و آخرت را رها کرده و تنها به معشوق فکر می‌کند.

۴۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فارسی ۱ (درس هجدهم)

در گزینه ۲ شاعر زخم شمشیر حوادث را آب حیات می‌داند و علت تازه‌رویی و خرمی همیشگی سرو را دل‌خون بودن آن می‌داند و با بیت سؤال متناسب است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) تقاضای لطف و توجه از معشوق

۳) زیبایی و حسن معشوق از عشق عاشق است.

۴) به خود اتکا کردن و از وجود خود تازه و شاداب بودن